

Beleidsregels oplegging bestuurlijke boete bij niet tijdige aanmelding zorgverzekering

22 december 2005/Nr. 25148518

Het College voor zorgverzekeringen, Gelet op artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht en de artikelen 69, derde lid, 96, 106 en 108 van de Zorgverzekeringswet;

Heeft op 22 december 2005 besloten:

Artikel I Toepassing artikel 106, eerste lid, aanhef en onder a, Zorgverzekeringswet

1. Bij het nemen van een besluit over het opleggen van een boete bij niet tijdige verzekering als bedoeld in artikel 96 Zorgverzekeringswet, onderscheidenlijk niet tijdige aanmelding als bedoeld in artikel 69, derde lid, Zorgverzekeringswet, hanteert het College voor zorgverzekeringen als uitgangspunt dat de overtreder een boete krijgt opgelegd, tenzij deze aanmelding maakt dat hem van de overtreding geen verwijt treft.

2. Bij de toepassing van het eerste lid gaat het College voor zorgverzekeringen er van uit dat:

a. het voor een verzekeringsplichtige, onderscheidenlijk aanmeldingsplichtige, redelijkerwijs duidelijk is vanaf welk moment hij verplicht is een verzekering te sluiten of te laten sluiten, onderscheidenlijk zich bij het College voor zorgverzekeringen aan te melden;

b. van een verzekeringsplichtige, onderscheidenlijk aanmeldingsplichtige, die de informatie over de verzekeringsplicht, onderscheidenlijk aanmeldingsplicht, niet begrijpt, mag worden verwacht dat hij zich voor het begrijpen van die informatie laat bijstaan door een derde die daartoe wel in staat is.

3. Bij de toepassing van het eerste lid gaat het College voor zorgverzekeringen er van uit dat het niet tijdig ingaan van een verzekering, onderscheidenlijk een niet tijdige aanmelding, niet aan de overtreder kan worden verweten indien:

a. de overtreding hem, gelet op diens psychische gesteldheid of verstandelijke vermogens, niet kan worden aangerekend;

b. hij een verzekeringsovereenkomst heeft gesloten in de gerechtvaardigde veronderstelling dat het een zorgverzekering betrof, terwijl later vast komt te staan dat deze verzekering geen zorgverzekering is;

c. hij, gelet op de mededelingen van een zorgverzekeraar, er redelijkerwijs van uit mocht gaan dat, zonder nader handelen van hemzelf, door die zorgverzekeraar met hem een zorgverzekering is gesloten, terwijl dat niet gebeurd is.

3. Bij het berekenen van de periode van vier maanden als bedoeld in artikel 96, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 69, derde lid, van de Zorgverzekeringswet, telt het College voor zorgverzekeringen niet mee de periode waarin de Minister van Justitie in het kader van de uitvoering van een rechterlijke uitspraak verantwoordelijk is voor de verstrekking van geneeskundige zorg aan een verzekerde. De eerste volzin is slechts van toepassing met betrekking tot een verzekeringsplichtige die op 1 januari 2006 in het kader van een rechterlijke uitspraak onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie recht heeft op de verstrekking van geneeskundige zorg.

Artikel II Toepassing artikel 108 Zorgverzekeringswet

1. Tot de bijzondere omstandigheden die tot een verlaging van de boete leidt, rekent het College voor zorgverzekeringen uitsluitend de situatie dat de overtreder, gelet op zijn financiële situatie, de boete berekend overeenkomstig artikel 69, onderscheidenlijk artikel 96, derde en vierde lid, Zorgverzekeringswet, niet binnen een jaar na oplegging van de boete kan voldoen. De vorige volzin is slechts van toepassing indien de overtreder zijn onvermogen tot betaling aantoonst en daarbij desgevraagd volledige inzage in zijn financiële positie geeft.

2. Het College voor zorgverzekeringen zal, indien de in het eerste lid bedoelde omstandigheid zich voordoet, de boete vaststellen op een zodanig lager bedrag dat de overtre-

der de boete wel binnen een jaar na oplegging kan betalen, waarbij de boete minimaal gesteld wordt op 30% van de bij de zorgverzekeraar geldende premie.

Artikel III Publicatie en inwerkingtreding

Dit besluit wordt met de toelichting gepubliceerd in de Staatscourant en treedt in werking met ingang van 1 januari 2006.

Artikel IV Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Beleidsregels oplegging bestuurlijke boete bij niet tijdige aanmelding zorgverzekering.

De voorzitter,

J.S.J. Hillen.

De algemeen directeur,

P.C. Hermans.

Toelichting

Algemeen:

Op grond van de Zorgverzekeringswet is degene die ingevolge de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en de daarop gebaseerde regelgeving van rechtswege verzekerd is, verplicht om zich krachtens een zorgverzekering te verzekeren of te laten verzekeren. Indien een verzekeringsplichtige niet binnen vier maanden na het ontstaan van de verzekeringsplicht een zorgverzekering sluit of indien een verzekeringsplichtige niet met ingang van de dag volgende op de dag waarop een zorgverzekering is geëindigd op grond van een andere zorgverzekering verzekerd is, legt op grond van artikel 96, eerste lid, van de Zorgverzekeringswet het College voor zorgverzekeringen de verzekerde, mits achttien jaar of ouder, een bestuurlijke boete op. De hoogte van de boete is gelijk aan 130% van de bij de zorgverzekeraar op het moment van boete-oplegging geldende premie, berekend over de periode gelegen tussen de dag waarop de verzekeringsplicht ontstond en de dag waarop de zorgverzekering

ingaat. Deze periode is overigens gemaximeerd tot vijf jaren. De wet duidt de verzekeringsplichtige in deze gevallen aan als 'de overtreder'. Daarnaast is er nog een tweede categorie personen voor wie eenzelfde boeteregeling geldt.

In het buitenland wonende personen en hun gezinsleden, die onder meer met toepassing van een Verordening van de Raad van de Europese Gemeenschappen of een verdrag inzake sociale zekerheid in geval van behoefte aan zorg recht hebben op zorg of op vergoeding van de kosten daarvan, zoals voorzien in de wetgeving over verzekering voor zorg van hun woonland, moeten zich, tenzij zij op grond van de Zorgverzekeringswet zelf al in Nederland verzekeringsplichtige zijn, aanmelden voor registratie bij het College voor zorgverzekeringen. Vindt deze aanmelding niet binnen vier maanden na het ontstaan van het recht uit de Verordening of de verdragen plaats, dan legt het college op grond van artikel 69, derde lid, van de Zorgverzekeringswet ook aan die overtreder een bestuurlijke boete op.

De procedure die moet worden gevolgd bij de voorbereiding, oplegging, en uitvoering van de boete is integraal in de Zorgverzekeringswet zelf geregeld.

De artikelen 102 tot en met 113 van deze wet geven strikt gebonden regels over onder meer de hoorplicht, de beschikking tot oplegging van de boete, het inzage- en zwijgrecht, en de verschuldigdheid van de betrokkene voor de eventuele extra kosten van aanmaning en invordering, en dergelijke zaken meer.

Op twee onderdelen geeft de Zorgverzekeringswet het college echter een zekere beleidsvrijheid. Die beleidsruimte, waar deze beleidsregels betrekking op hebben, betreft de volgende onderdelen van de boeteregeling:

Ten eerste: Indien het niet tijdig ingaan van de zorgverzekering (of het niet tijdig aanmelden bij het college) de verzekeringsplichtige of aanmeldingsplichtige of diens wettelijk vertegenwoordiger niet kan worden verweten, legt het college, gelet op het bepaalde in artikel 106, eerste lid, onder a, van de Zorgverzekeringswet geen boete op.

Ten tweede: op grond van artikel 108, eerste lid, van de

Zorgverzekeringswet kan de hoogte van de boete worden verminderd, indien de overtreder aannemelijk maakt dat de boete wegens bijzondere omstandigheden voor hem te hoog is.

De onderhavige beleidsregels geven aan hoe het college aan de beoordeling van deze criteria invulling geeft c.q. hoe het de betreffende bepalingen in de praktijk uitlegt. Daarmee is zijn beleid kenbaar voor belanghebbenden. De beleidsregels richten zich met name op de niet-verwijtbaarheid en op de (bijzondere) financiële omstandigheden van de overtreder.

Tenslotte kan nog worden vermeld dat artikel 96, vijfde lid, van de Zorgverzekeringswet bepaalt dat de zorgverzekeraars de voorbereiding, waaronder de constatering van de overtreding en de uitvoering van de boete, waaronder de invordering, namens het college verrichten.

Het opleggen van de boetes zelf – de beschikkingen – is aan het college, maar het college mandateert deze bevoegdheid aan de zorgverzekeraars, met uitzondering van de zaken waarbij de overtreder een beroep doet op het bedoelde in de artikelen 106, eerste lid, onder a, en 108, eerste lid, van de Zorgverzekeringswet, en waarin de onderhavige beleidsregels dus aan de orde zijn.

Het college neemt zelf de beslissingen op bezwaar tegen beschikkingen over het opleggen van een boete.

Artikelsgewijs:

Artikel I, derde lid, aanhef en onder a: Het gaat om personen met een verstandelijke handicap of met een psychiatrische dan wel psychogeriatrische aandoening. Indien een verzekerde, of een ander namens hem, een beroep doet op het in deze bepaling gestelde, dient hij ter verificatie een schriftelijke verklaring van een (behandelend) arts of specialist te overleggen.

Verder gaat het om personen die door bepaalde factoren, zoals een ernstige ziekte van hemzelf of een ernstige ziekte of overlijden van partner of kinderen onder zodanige psychische druk staan dat zij niet in staat zijn hun zaken op adequate wijze te (laten) behartigen. Deze categorie is dan niet in staat tot een redelijke waardering van hun belangen terzake.

Artikel I, derde lid, aanhef en onder b: Een zorgverzekeringsovereenkomst is gebaseerd op een modelovereenkomst die aan het College toezicht zorgverzekeringen is voorgelegd. Indien dat college dit model niet aanmerkt als model voor een zorgverzekering en de betreffende zorgverzekeraar zijn polissen niet tijdig aanpast, dan kan het niet zo zijn dat verzekerden daarvan de gevolgen ondervinden c.q. daarvoor beboet worden.

Artikel I, derde lid, aanhef en onder c: Het kan hierbij gaan om de situatie waarin een zorgverzekeraar de verzekerde heeft medegedeeld dat een bestaande verzekeringsovereenkomst zal worden omgezet in een zorgverzekering, zonder dat nader handelen van verzekerde noodzakelijk is (negatieve optie) en dit vervolgens niet is gebeurd.

Artikel I, vierde lid:

Langs deze weg past het college een termijnopschorting toe met betrekking tot de verzekeringsplichtige die op 1 januari 2006 gedetineerd is. De kans is groot dat iemand die ten tijde van de ingangsdatum van de Zorgverzekeringswet gedetineerd is niet op de hoogte is van de verplichting om tijdig een zorgverzekering te sluiten of om zich tijdig aan te melden bij het college. Daarom telt het college de detentieperiode in deze eenmalige overgangssituatie niet mee bij het berekenen van de vier maanden als bedoeld in artikel 96, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 69, derde lid, van de Zorgverzekeringswet.

Artikel II, tweede lid:

Om redenen van uitvoerbaarheid en om willekeur te voorkomen worden onder bijzondere omstandigheden uitsluitend financiële omstandigheden verstaan. Betrokkene moet zelf een beroep doen op zijn financiële situatie en dient zelf de door het college vereiste bewijzen daarvan te verstrekken binnen de door het college gestelde termijn.

Het college kan desgewenst op grond van artikel 88 Zorgverzekeringswet bij een ieder die verstrekte gegevens verifiëren.

De boete wordt op minimaal 30% gesteld omdat dit bedrag kan worden gezien als het punitatieve deel van de

---

boete (het deel dat de normaliter verschuldigde premie overstijgt).

*De voorzitter,
J.S.J. Hillen.
De algemeen directeur,
P.C. Hermans.*